

Фотопрогулянка Львовом на автопідйомнику

Олег Жарій

Одного дня мені зателефонував підприємець Ігор зі Львова. Він розповів, що його фірма виробляє сувенірну продукцію - магніти, чашки і подібне, на які наносяться види міста. Останнім часом, використовувані при виробництві продукції фотографії дещо «приїлися», та й відчувалися їх недостатні технічна якість і художній рівень. Це негативно впливало на рівень продажів. Отож, сподобавши мої архітектурні фотографії Києва і інших міст, Ігор вирішив запросити мене виконати фотозйомки перлин архітектури Львова.

В той момент мені чомусь не дуже хотілося кудись їхати, і я відчував, що мої звичайні розцінки на виїзні фотосесії можуть здатися як для Львова зависокими. Тому я порадив Ігорю пошукати виконавця замовлення на місці - мені здавалося, що в 700-тисячному місті не бракує талановитих фотохудожників.

Через тиждень знову пролунав дзвінок від Ігоря. За його словами, серед знайдених ним львівських фотографів майстрів архітектурної зйомки не виявилось - вони віддавали перевагу іншим жанрам. А хлопчині, що зробив декілька знімків за списком, довелося заплатити невелику суму лише для того, щоб він більше не з'являвся в офісі...

Тож Ігор повторив своє запрошення виконати фотосесію. За час від нашого попереднього спілкування я переглянув свої позиції з огляду на те, що після виконання робіт зберігалась можливість повторно пропонувати львівські світлини третім особам. А фотографії міста Лева користуються найбільшим попитом замовників після київських. Ігор проти цього не заперечував, тож я погодився на досить поміркований гонорар і навіть на отримання його частинами.

Знаючи, наскільки вузькі вулиці центра Львова і скільки над ними трамвайних і інших дротів, я запропонував Ігорю винайняти автопідйомник, щоб можна було знімати з висоти. Ця ідея дуже сподобалася замовнику і, як з'ясувалася пізніше, виявилася справді вдалою. З висоти 17 метрів місто виглядає зовсім по-інакшому - світлини «очищуються» від маси зайвих деталей. Зменшуються перспективні спотворення високих будівель, а таких немало. Нарешті, незвичний для пішохода ракурс навіть добре відомих споруд незмінно привертає увагу.

За кілька днів до поїздки ми узгодили список об'єктів зйомки, до котрого мені після ретельного Інтернет-дослідження вдалося додати декілька нових і цікавих, про які корінний львів'янин не знав. В умовах обмеженого часу (я запланував триденну поїздку) важливо скласти чіткий погодинний план робіт, оскільки різні об'єкти вигідно освітлені в різний час.

Крім того, я попросив Ігоря пройтися містом ввечері і відмітити підсвічені будівлі: якісні вечірні фотографії (особливо виконані за HDR-технологією, яку я використовую) дуже ефектні. Справа в тому, що для

вечірніх зйомок у фотографа є лише півгодини щодня - саме стільки часу після моменту ввімкнення освітлення небо ще залишається блакитним (вечірні світлини з чорним небом особисто я вважаю браком). Таким чином, кожного вечора реально зняти не більше двох розташованих поруч об'єктів, котрі треба намітити зарані.

П'ятниця, шоста ранку. Прибуваю до унікального міста України, де я востаннє був два роки тому. Знайомлюся з Ігорем, з котрим дотепер спілкувався тільки телефоном. Дорогою виявляється, що окрім поліграфічно-сувенірної фірми, у Ігоря є невеликий бізнес з добової оренди квартир, одну з яких він на три дні безкоштовно надає в моє користування. Квартира - в самому центрі, п'ять хвилин пішки від площі Ринок. Розташована вона на третьому поверсі будинку незвичної конструкції: діставшись потрібного поверху по східцях, подальший путь до дверей помешкання пролягає балконом всередині двору. На цьому ж балконі, в десяти метрах - квартира Ігоря.

На мене одного - двокімнатна квартира. Чай, легкий сніданок і виїжджаємо на зйомки, щоб не втрачати дорогоцінного часу м'якого ранішнього світла. З водієм автопідйомника домовляємося про зустріч телефоном, і поки доходимо до першої вибраної точки, він вже на місці.

Вибираю ракурс, показую, де стати машині, всаджуюся в кошик, і водій, симпатичний мужчина на ім'я Орест, піднімає мене на висоту. Я жестами показую йому, чи треба підніматись вище і вказую, куди мене треба переміщувати, повертаючи основу. Водій безпомилково виконує всі мої вказівки, майстерно маневруючи між численними проводами. Коли найкраща точка зйомки досягнута, схрещеними руками я наказую вимкнути двигун - зайва вібрація, що передається від ЗИЛа, мені непотрібна.

Перший об'єкт зйомки - монастир бернардинців (фото 1). З вулиці собор за високим муром побачити неможливо, а з кошика підіймача його видно. За кадром залишаються запарковані машини і величний ансамбль постає у незвичному вигляді. Він ще з'явиться у наступних світлинах з іншого ракурсу. На правому краї видно башту Львівської ратуші.

Фото 1. Монастир бернардинців **Pano8232-8240Rect**

Зйомку виконано, переїжджаємо за пару сотень метрів до Успенської церкви. Звичайна вже процедура - паркування, закріплення «лап» вантажівки, підйом. Маленькі дівчатка, що на третьому поверсі школи внизу мене, вітають мене і щось кричать. Я вітаю їх помахом руки і починаю знімати.

В кадрі - основний об'єкт, Успенська церква (фото 2), ліворуч від якої - симпатичний старовинний будинок, а праворуч - монастир домініканців, котрий ми ще побачимо з парадного західного фасаду. Між будинком і вежею Корнякта (в центрі) вдалині - вежа Львівської ратуші, на котрій ми також ще побуваємо.

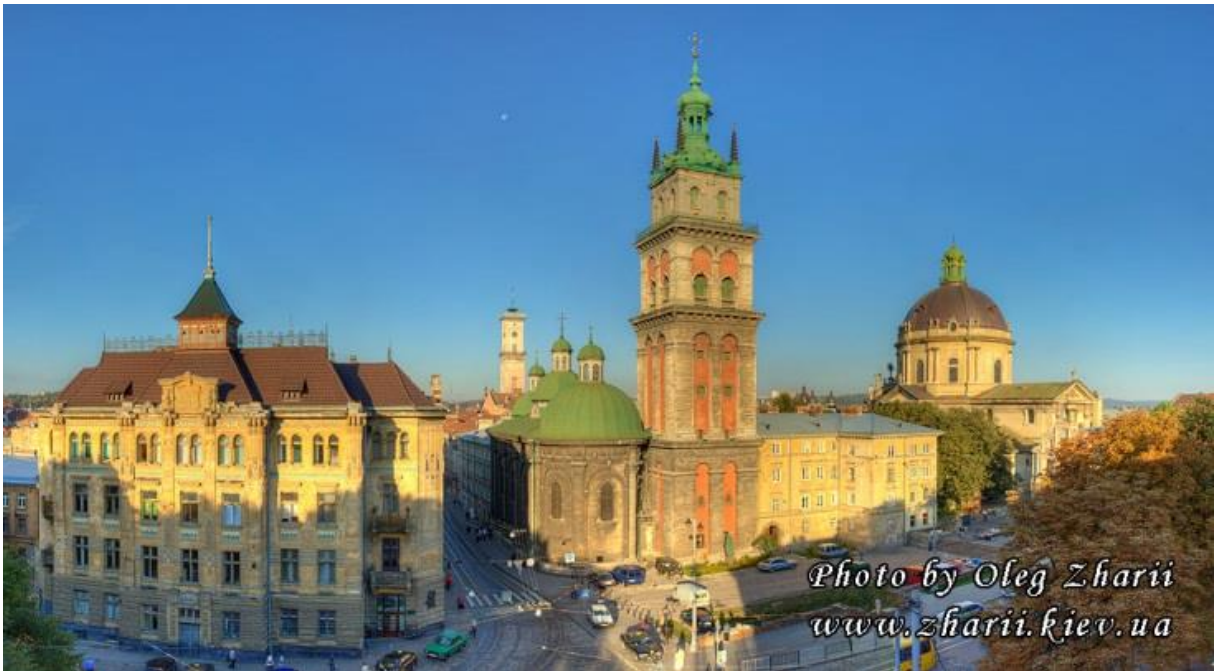

Фото 2. Успенська церква **Pano8271-8282Sph**

Рухаємось до Собору Святого Юра - однієї з найвідоміших і найшановніших сакральних споруд Львова. Проїжджаючи через парк навпроти собору, разом з Орестом вибираємо найкращу точку зйомки, а Ігор, що нас супроводжує, просить водіїв запаркованих вантажівок і автобусів покинути поле кадру. В результаті отримуємо таку панораму (фото 3). Що ж, фотографія, як і дипломатія - мистецтво можливого...

Фото 3. Собор Святого Юра **Pano8328-8339Rect**

Повертаємось до центру міста, його серця - площі Ринок. З пішохідної зони роблю перший знімок її північно-західного кута (фото 4). На цьому

знімку добре проявляється одна з переваг HDR-фотографії у порівнянні з традиційною: завдяки пом'якшенню тіней, деталі розрізняються по всьому полю кадру.

Фото 4. Площа Ринок

IMG_8346_7_8_tonemapped

Окраса площі - чотири статуї давньогрецьких богів, встановлені у фонтанах по кутах ратуші. Мабуть, найкolorитніша з них - суворий Нептун з тризубом (фото 5).

*Photo by Oleg Zharri
www.zharri.kiev.ua*

Фото 5. Статуя Нептуна

IMG_8355_6_7Enhancer

В центрі площі Ринок - будівля Львівської ратуші. З підйомника (я знаходжусь приблизно на висоті третього поверху) вдається зняти величну будівлю разом з баштою майже без геометричних деформацій (фото 6, вертикальна панорама з двох горизонтальних кадрів). Вдалині праворуч - вежа Корнякта.

Львівська ратуша була побудована в 1830-1835 роках у стилі віденського класицизму. Весь час свого існування була місцем перебування центральної міської влади Львова. Сьогодні є резиденцією Львівської міської ради.

Фото 6. Львівська ратуша **Рано8388-8393Rect**

Центральний вхід до ратуші охороняють леви, що тримають в лапах герб міста (фото 7).

Фото 7. Лев при вході до ратуші [IMG_9438_39_40Enhancer](#)

Сучасна вежа львівської ратуші має висоту 65 метрів і є найвищою в Україні. За невелику плату бажаючі можуть потрапити на оглядовий майданчик нагорі. Звідси відкривається вражаючий краєвид усього міста.

На південному заході - Кафедральний (Латинський) собор (фото 8). З землі величну споруду ніяк не зняти - замало місця, а звідси вона - як на долоні.

Фото 8. Латинський кафедральний собор

IMG_8649_50_51Enhancer

Найкращий вид - східний бік площі Ринок (фото 9). Поміж будинків навколо площі, котрі всі є пам'ятками архітектури, виділяється «Чорна кам'яниця» (третій зліва). На дальньому плані - монастир домініканців, котрий ми ще побачимо ближче, і вежа Корнякта.

Фото 9. Східний бік площі Ринок **IMG_8661_2_3Enhancer**

Сонце вже досить високо і ранкову фотосесію треба закінчувати, інакше яскраве світло «вимие» з фотографій деталі. Тож ідемо на ранній обід до мережевого закладу швидкого харчування. У Києві таких закладів більше десятка, і кожен оформлений індивідуально. Але оформлення львівського ресторану мені подобається більше - національний український стиль західного колориту. Та і публіка інша: поблизу розташований університет імені Івана Франка, тож більшість відвідувачів - студентського віку. Молоді люди не тільки їдять і п'ють чай чи каву і спілкуються, але й щось роблять на ноутбуках чи планшетах, які є майже в усіх.

Після обіду повертаємось з Ігорем до наших сусідських помешкань і влаштуємо перерву перед післяобідньою фотосесією.

Близько четвертої години зустрічаємось з Орестом на площі Адама Міцкевича. В її центрі (фото 10) - встановлений 1904 року пам'ятник великому польському поетові. Це - місце паломництва численних гостей з Польщі. Одна з туристичних груп щойно покинула майданчик перед монументом; мені довелося хвилин двадцять чекати цього у кошику на висоті третього поверху.

Окраса площі - зведений 1921 року шестиповерховий будинок Шпрехера.

Фото 10. Площа Адама Міцкевича

Pano8436-8450Sph

Для фотографування будівлі Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької (фото 11) підйомник не потрібен. Головне - дочекатися, поки на площі буде якомога менше людей, інакше потім доведеться довго редагувати «привидів», що виникають на HDR-фотографіях.

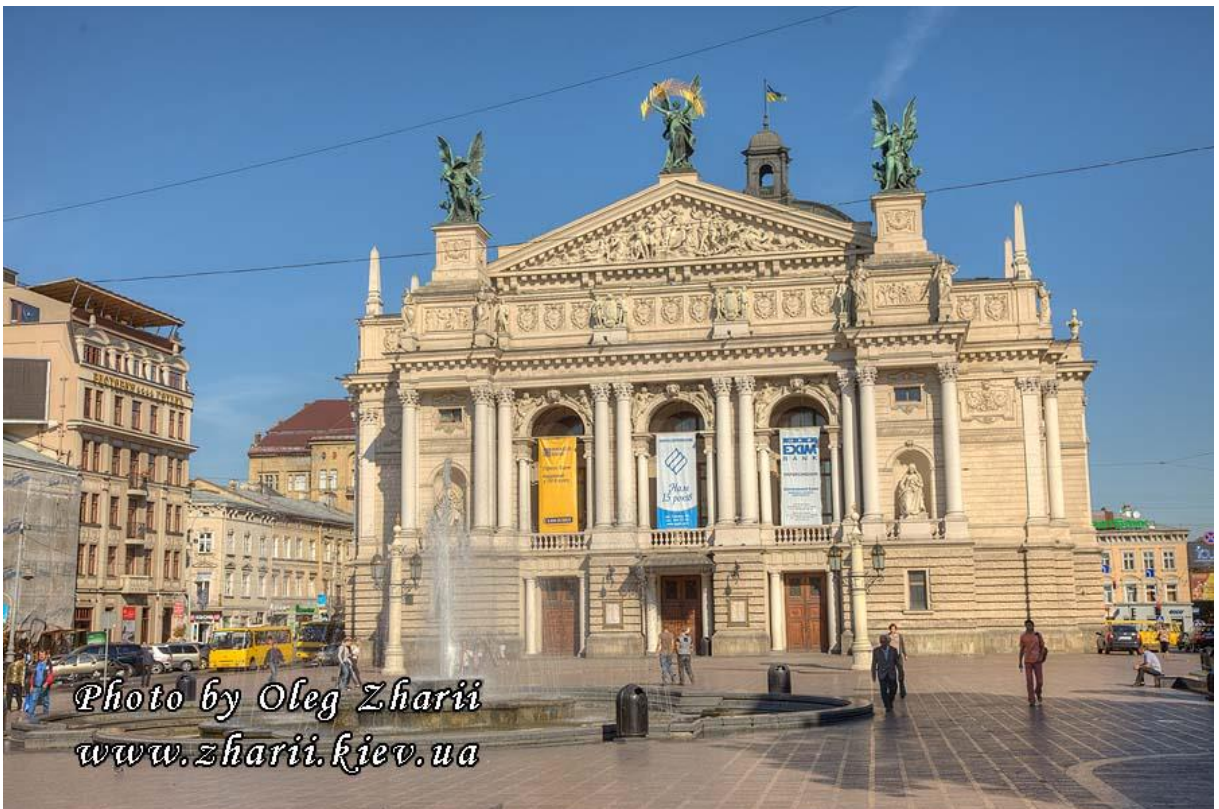

Фото 11. Театр ім. С.Крушельницької

IMG_8490_1_2_tonemapped

Пам'ятник першому українському королю Данилу на площі Галицькій (фото 12) споруджено 2001 року. Висота пам'ятника 10 метрів, на його виготовлення пішло 9 тонн бронзи і 60 тонн граніту.

Фото 12. Пам'ятник королю Данилі

IMG_8493_4_5Enhancer

Для зйомки пам'ятника Тарасу Шевченку на проспекті Свободи (фото 13, 14) підйомник також не потрібен. Тут інша проблема - треба довго вичікувати, щоб люди в кадрі не рухалися або їх взагалі б не було. Інакше виникають великі проблеми при зшиванні панорами з п'яти кадрів.

Пам'ятник Кобзарю відносно новий - його було відкрито на першу річницю Незалежності України, 24 серпня 1992 року. На відміну від київського і харківського Шевченків, львівський не віддалений від співвітчизників високим постаментом - тут він ближчий до народу. Мабуть, завдяки цьому біля пам'ятника завжди велелюдно. Опинившись декілька років тому у Львові на День Незалежності, я бачив те, що неможливо уявити у більших містах. Декілька сотень молодих і старших людей у вишиванках хором співали тут українські пісні під супровід троїстих музик.

По дванадцятиметровій «Хвилі Народного Відродження», завершеній у 1996 році, можна вивчати історію України: на двох її сторонах зображені основні історичні події і визначні особистості країни.

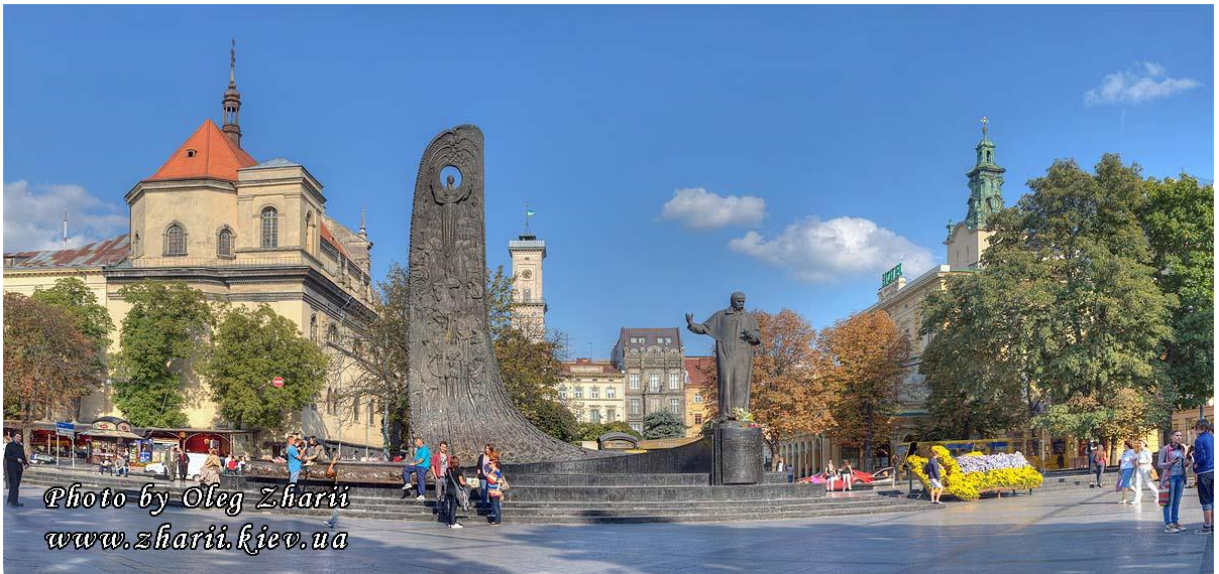

Фото 13. Пам'ятник Тарасу Шевченку

Рано8592-8606Merc

Фото 14. Пам'ятник Тарасу Шевченку **IMG_8526_7_8Enhancer**

Тим часом сонце вже досить низько, тіні від будинків стають довшими, отже, час завершувати післяобідні зйомки і відпочити перед вечірніми. Відправляємось з Ігорем до ресторану, де за смачною вечерею за ціною набагато нижчою за київські проводимо пару годин у приємній бесіді.

Наближається час ввімкнення вечірнього освітлення і ми прямуємо на площу перед домініканським собором - однією з найвишуканіших споруд Львова, «героєм» багатьох кінострічок. Туди ж прибуває Орест на ЗИЛі.

Цікаво, що жодного разу під час зйомок з підйомника ніхто, зокрема, правоохоронці, не поцікавились, чи є у нас дозвіл на зйомки (певна річ, його не було, хоча при зйомках на вулиці він і не потрібен, коли не йде мова про режимні об'єкти), або з якого дива вантажівка заїхала в пішохідну зону чи то на доріжки парку. Чи, скажімо, має людина в кошику (себто я) дозвіл на виконання робіт на висоті (якого, певна річ, мені ніхто не видавав)? Зі свого досвіду точно знаю, що в Києві без цього не минулося б. Ось ще одна відмінність міста Лева від столиці - притаманна львів'янам надзвичайна ввічливість і відсутність звички надто цікавитися чужими справами.

Забираюся до кошика, Орест піднімає мене до точки з найкращим видом на собор. В очікуванні вечірнього світла телефоную сину і розповідаю про те, як пройшов день. Нарешті світло вмикають - воно не дуже яскраве, але різнокольорове (фото 15). На дальньому плані - вежа Корнякта.

Фото 15. Домініканський собор

IMG_8709_10_11Enhancer

Оперативно закінчую зйомки, спускаюся і маю ще зо двадцять хвилин для останнього на сьогодні сюжету. Переїжджаємо до «пристріляної» зранку точки навпроти вежі Корнякта і робимо останній на сьогодні знімок (фото 16). Будинок ліворуч від вежі не підсвічується, тож поле кадру порівняно з фото 2 можна звузити.

Фото 16. Вежа Корнякта **IMG_8715_6_7Enhancer**

Програма зйомок на сьогодні виконана, ба навіть перевиконана. Повертаємося додому, обговорюємо результати роботи і коригуємо план на завтра.

Ранній підйом, курс - на гору Високий замок. Під м'яким вранішнім сонцем - найкращий вид на місто (фото 17). На жаль, краєвид дещо закривають верхівки дерев, але три доміанти - вежу Корнякта, монастир домініканців і вежу ратуші видно добре. Може статися так, що через декілька років панорама буде остаточно зіпсована...

Фото 17. Вид з гори Високий замок **Pano8760-9778Rect**

Перша зупинка після з'їзду з гори - біля пам'ятника Івану Федорову на вулиці Підвальній (фото 18), встановленого на честь «400-річчя книгодрукування на українських землях». Навколо пам'ятника - найбільший букністичний ринок Львова.

Фото 18. Пам'ятник Івану Федорову

IMG_8796_7_8_tonemapped

В сотні метрів від пам'ятника - міський арсенал (фото 18), фортифікаційна споруда 1556 року, сьогодні - музей зброї, філія Львівського історичного музею.

Фото 18. Арсенал

IMG_8808_09_10Enhancer

Неподалік від Арсеналу - Порохова башта (фото 19). Споруджена в ті ж часи, що і Арсенал, вона слугувала для оборони підходів до міста з півночі. Використовувалася для зберігання пороху і боєприпасів, а в мирний час - зерна.

Фото 19. Порохова башта **IMG_8910_1_2Enhancer**

З центру міста переїжджаємо до наступного об'єкту - костелу святої Ельжбети. В найліпшій точці зйомки - будівельний майданчик, відгороджений смугастою стрічкою. Без вагань знімаю її і Орест паркує автомобіль. Знову-ж таки, ніхто не підходить і нічого не питає. Вантажівка на будмайданчику, фотограф у кошику - отже, так треба.

Піднявшись на висоту, бачу, що оточуючі будинки ніби зникають за величною будівлею висотою 85 метрів і після зовсім незначного виправлення перспективи в графічному редакторі вона відображається на фото цілком згідно канонів «витонченої конкретики» архітектурної фотографії (фото 20).

Фото 20. Костел святої Ельжбети

IMG_8913_4_5Enhancer

Неподалеку від костелу - головний корпус одного з найкращий вишів країни, Національного університету «Львівська політехніка». Навіть у випадку не надто великої висоти, десятиметровий підйом дозволяє створити прямокутну перспективну будівлі, зведеної у 1873–1877 рр. за проектом архітектора Юліана Октавіана Захарієвича (фото 21).

Фото 21. Головний корпус Національного університету «Львівська політехніка» **Pano8952-8960Rect**

Найстаріший в Україні університет - Львівський. Теперішній Головний корпус знаходиться в будівлі, зведеній у другій половині XIX сторіччя для Галицького сейму.

Фотографія з висоти середини будівлі показує особливості панорамної фотографії з суміщенням чотирьох вертикальних кадрів (фото 22). Уявіть собі камеру, що в процесі зйомки обертається, і послідовні знімки проєктуються на поверхню циліндра. Потім «етикетка» циліндра знову розгортається в площину. Зрозуміло, що при цьому висота будівлі по краях буде здаватися меншою, аніж у центрі, а горизонтальні лінії, окрім горизонту - викривлені. Оком такої картини не побачити, оскільки наш мозок знає, що всі лінії фасаду - прямі. Але обробка панорам в графічному процесорі проходить в строгій відповідності з правилами просторової аналітичної геометрії. Інакше панорами з кутом огляду більше 90 градусів представити на плоскій світлинці неможливо.

Фото 22. Головний корпус Львівського Національного університету імені Івана Франка **Pano8967-8978Sph**

Наразі - знову до центру міста, до Соборної площі. Перед нами - величний ансамбль монастиря Бернардинців (фото 23).

Фото 23. Монастир бернардинців **Pano9024-9038Merc**

Денна перерва на незручний час інтенсивного полуденного освітлення, і ближче до вечора - виїзд до Домініканського собору. Ось вона - велична споруда (фото 24), котру я фотографував напередодні ввечері (фото 15).

Фото 24. Домініканський собор **Pano9057-9065Merc**

Наступна пара годин невідповідного освітлення між після полуденними та вечірніми зйомками - час відпочинку. Сьогодні для перерви вибираємо Італійський дворик (площа Ринок, 6) - дивовижний пам'ятник архітектури епохи Відродження, який по праву вважається однією із найпрекрасніших та найромантичніших прикрас центральної частини Львова (фото 25).

На панорамі з кутом обзору 180 градусів видно весь простір дворику, на першому поверсі котрого - затишне, відгороджене від міського гамору кафе, а на другому - картинна галерея.

Фото 25. Італійський дворик **Pano9102-9116Sph**

Вечірня зйомка другого дня у Львові - на Соборній площі. Спочатку - вулиця і красивий житловий будинок на заході (фото 26).

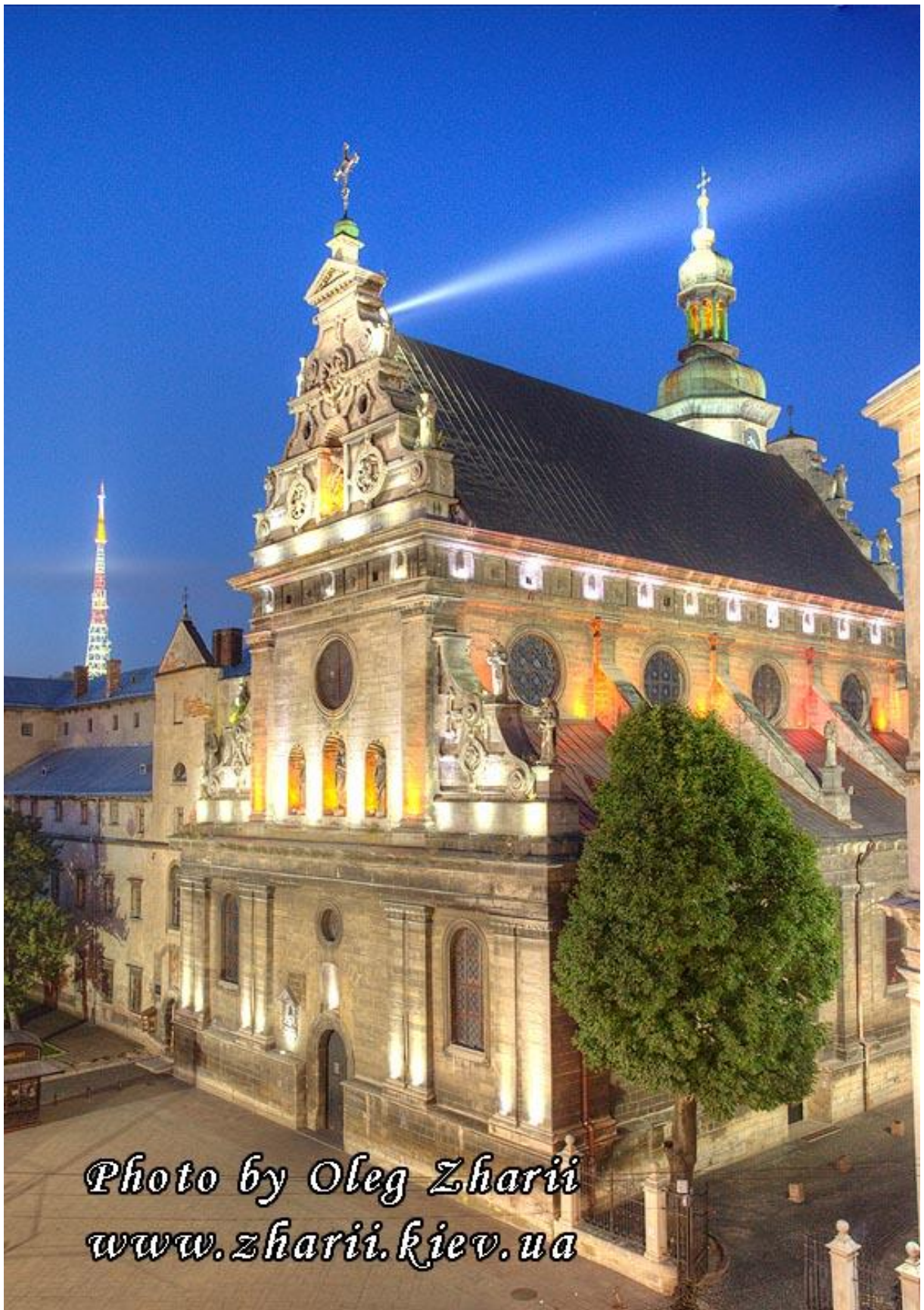
Фото 26. Соборна площа **IMG_9120_1_2Enhancer**

З тієї ж точки зйомки, на схід - ансамбль монастиря бернардинців (фото 27, 28). Біла підсвітка контрастно виділяє архітектурні родзинки ансамблю (вдень - фото 23), залишаючи за дужками менш цікаві деталі. На дальньому плані - львівська телевежа і башта Корнякта.

Фото 27. Монастир бернардинців **IMG_9141_2_3Enhancer**

*Photo by Oleg Zharii
www.zharii.kiev.ua*

Фото 28. Монастир бернардинців

IMG_9147_8_9Enhancer

В останній, третій день у Львові підіймач нам вже не знадобиться - сьогодні будемо уважніше вдивлятися в чудові архітектурні деталі. Починаємо зі зйомок ансамблю Вірменського собору. Незрівнянне враження створює південний дворик, розташований між вулицею і собором (фото 29): аркада з колонадою XV століття видає європейські архітектурні традиції.

Фото 29. Дворик вірменської церкви

IMG_9420_1_2Enhancer

Розташоване буквально в двох кроках звідси кафе «Гасова лампа» присвячене винайденню гасової лампи в 1853 році саме у Львові. У ресторані знаходяться експонати близько 200 гасових ламп, а також копія оригіналу найпершого винаходу. Бронзова композиція перед входом до закладу, на вільному стільці якої можуть сфотографуватися всі бажаючі - одна з найпопулярніших вуличних скульптур у Львові (фото 30).

Фото 30. Кафе «Газова лампа»

IMG_9429_30_31Enhancer

Ще один дуже популярний пам'ятник - уродженцю Львова Леопольду фон Захер-Мазоху стоїть на бруківці прямо перед входом у Мазох-cafe (фото 31).

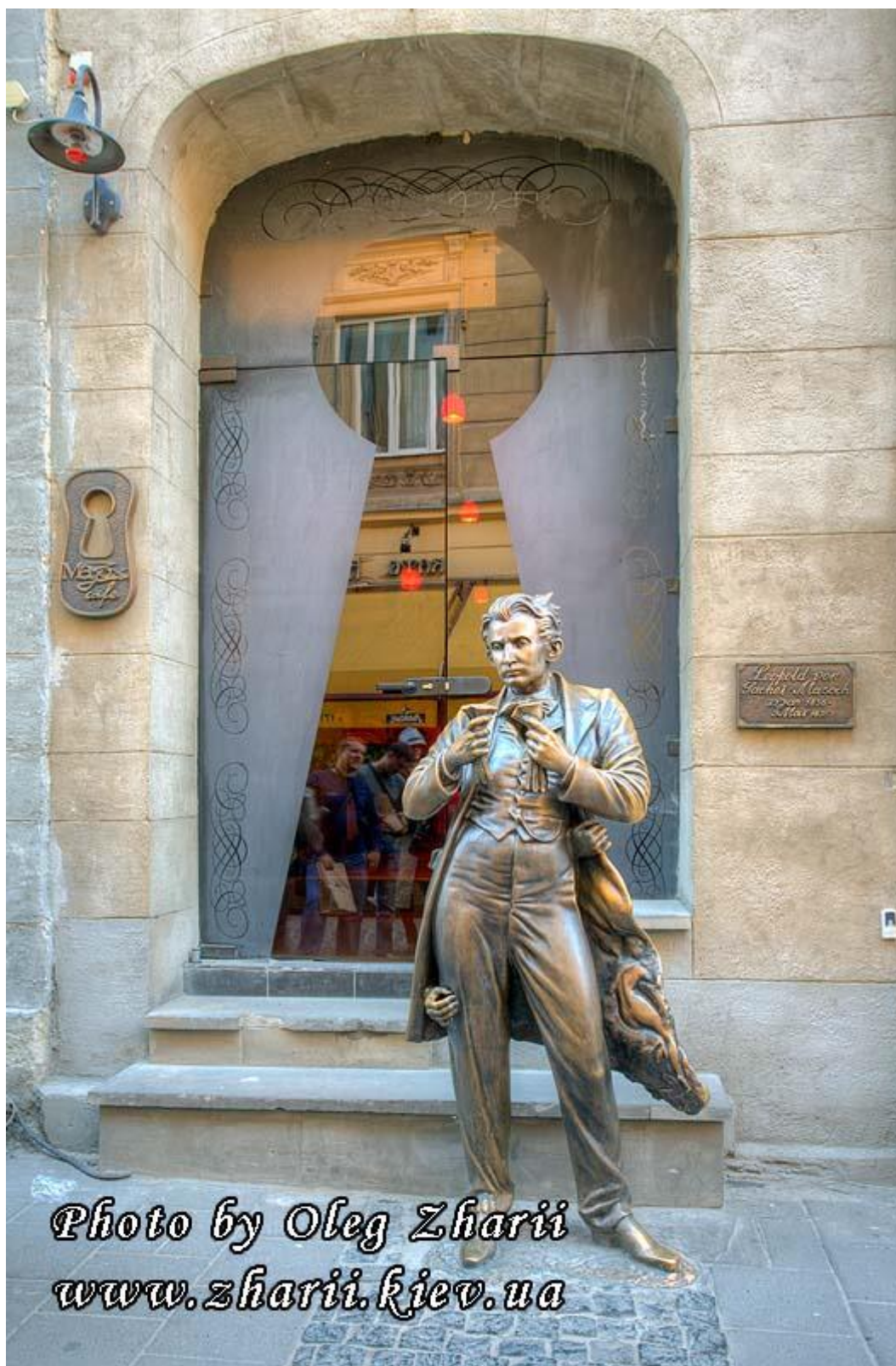

Фото 31. Пам'ятник Леопольду Мазоху **IMG_9441_2_3Enhancer**

Кумедна скульптура була помічена біля входу до ресторану «Прага» (фото 32). Судячи із стану одягу і блукаючої посмішки, чоловік щойно добряче попоїв і випив в закладі, і своїм виглядом ніби пропонує іншим відвідувачам отримати таке ж задоволення, як і він.

Фото 32. Вулична скульптура

IMG_9444_5_6Enhancer

Вирушаємо до Музею народної архітектури та побуту «Шевченківський гай». За сотню метрів від входу нас зустрічає Миколаївська церква (1763 р.) з села Кривки Турківського району Львівської області, перевезена сюди ще 1930 року (фото 33). Я багато разів бачив світлини

мабуть, найкрасивішої дерев'яної церкви України, і нарешті в мене буде власне фото!

Фото 33. Миколаївська церква 1763 р. **IMG_8820_1_2Enhancer**

Загалом у львівському скансені п'ять храмів. Після Миколаївської церкви, найгарніша - церква св. Володимира і Ольги (фото 34). Була збудована в 1992 р. на зразок давньої лемківської церкви (1831 р.) у с. Котань Ясельського повіту.

Фото 34. Церква св. Володимира і Ольги

IMG_8838_39_40Enhancer

На фото 35 - мальовнича садиба кінця XIX сторіччя із с. Бережонка Вижницького району Чернівецької обл.

Фото 35. Садиба із с. Бережонка

Pano8862-8867Sph

Останнє фото цієї публікації - з попередньої поїздки. Прикрашений святковими вогнями передноворічний Львів навіть за відсутності снігу виглядав дуже красиво. Мою увагу привернув екскурсійний потяг, що після завершення дня відпочивав на площі Ринок. Щоб заповнити задній план, я

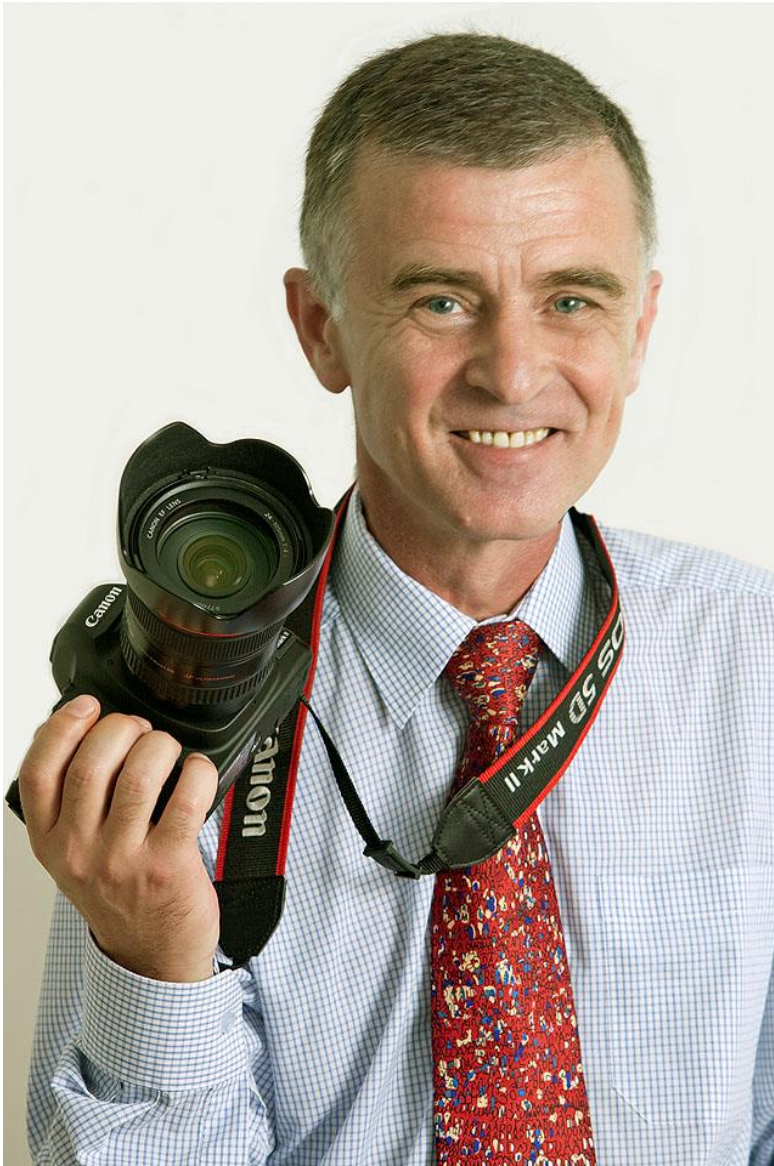
дочекався прибуття трамваю і часу його зупинки як раз вистачило для трьох знімків, необхідних для створення HDR-фотографії (фото 36).

Фото 36. Вечір на площі Ринок

IMG_6279_80_81Enhancer

Замовник залишився цілком задоволений результатами фотосесії. Мені вдалося суттєво поповнити мій фотобанк. А серію з п'яти вечірніх світлин Львова було відзначено премією на Всеукраїнському фотоконкурсі «Нічні види міст України».

Жарій Олег Юрійович народився у Кам'янець-Подільському, живе та працює в Києві. Закінчив механіко-математичний факультет Київського державного університету імені Т.Г.Шевченка. Професор, доктор фізико-математичних наук, професійний фотограф і журналіст.

Автор популярного навчального посібника "Цифрова HDR-фотографія і панорамна зйомка" (Київ: Скай Хорс, 2011) та чотирьох фотоальбомів, публікацій у журналах National Geographic Росія, Welcome to Ukraine, Forbes, hi-Tech PRO, Фокус та ін.

Персональні виставки у Києві, Лондоні, Хо Ши Міні, Найробі (Кенія).
Переможець численних фотоконкурсів.

Фотобанк: www.zharii.kiev.ua